

Motion till riksdagen 2016/17:3169

av **Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M)**

Livskraftiga ekosystem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska förekomsten av invasiva arter som hotar svenska arter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fortsätta det arbete Alliansen påbörjade med att synliggöra och tydligt värdera ekosystemtjänster och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att forskning om ekosystemtjänster och dess betydelse för vårt samhälle prioriteras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i internationella sammanhang bör vara pådrivande för att bevara den biologiska mångfalden och aktivt verka för att hejda förlusten av biologisk mångfald och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Levande natur och hav med stor biologisk mångfald krävs för att naturen ska kunna motstå påfrestningar utan att ta skada. Biologisk mångfald är en förutsättning för att ekosystemen ska fungera och för ekosystemtjänster som påverkar oss varje dag. För välfärd och stabil samhällsekonomi behöver ekosystemen vara i balans. Stor biologisk mångfald är eftersträvansvärt. För att gynna så många olika arter som möjligt behövs ett varierat landskap, med både skog, brukade områden och öppna hagar.

Enligt Naturvårdsverket är cirka fem procent av våra djur, växter och svampar så hotade att de löper risk att dö ut. Deras livsmiljöer har påverkats av miljöförstörelse och av att jordbruket, skogsbruket och fisket har rationaliserats. Förlusten av biologisk mångfald är ett av världens mest akuta miljöproblem. För att hejda förlusten av biologisk mångfald krävs både nationellt arbete och internationellt samarbete.

Drygt 200 arter har sedan 1800-talet försvunnit från Sverige. Eftersom de flesta av dem inte var särskilt vanliga i Sverige har påverkan på ekosystemen varit liten. Under

samma tidsperiod har det tillkommit hundratals nya växt- och djurarter till svenska faunan; några av dessa är så kallade invasiva arter, arter som sprider sig från sitt ursprungliga område till nya områden där de inte har några naturliga fiender. Vilka konsekvenser detta får för svenska ekosystem är ännu inte helt klarlagt, och konsekvenserna är olika beroende på vilken art det är, men flera fall där invasiva arter hotar att konkurrera ut svenska arter finns. Främmande arter utan naturliga fiender kan åstadkomma stora skador. Ett exempel på en invasiv art är kungskrabban, som ursprungligen kommer från Kamtjatka, vid den ryska Stillahavskusten. Kungskrabban är allätare och har därför lätt för att breda ut sig, och dessutom saknar krabban naturliga fiender i svenska vatten. Ett annat exempel är den amerikanska hummern som har hittats i havet på svenska västkusten. Amerikansk hummer kan bli ett allvarligt hot för vår inhemska, europeiska hummer. Mårdhunden är också en invasiv art, där det behövs åtgärder för att hindra ytterligare spridning. Mårdhunden äter stora mängder bytesdjur som fåglar och groddjur. I områden med många mårdhundar kan därför fågellivet och groddjuret bli hotade. Spansk skogssnigel, eller mördarsnigel som den ofta kallas, lever på kadaver samt döda och levande växter och har inte heller några naturliga fiender i den svenska naturen. Dessa arter utgör hot mot vår inhemska fauna och åtgärder för att minska deras spridning behöver vidtas.

För att belysa och bygga förståelse för hur beroende vi människor är av väl fungerande ekosystem så har begreppet ekosystemtjänster blivit allt mer populärt. Ekosystemtjänster är produkter och tjänster som vi får av naturen. Det kan vara organismer som renar vatten, gräsmattor som tar hand om regnvatten, bin som pollinerar växter eller växter som producerar syre. Att värdera ekosystemtjänster är svårt, då ekosystemen ofta är sammankopplade på komplicerade sätt. Flera forskare har antagit uppgiften att försöka beräkna och värdera ekosystemtjänster för att lyfta problemet och göra det enklare för beslutsfattare att se konsekvenserna av att ignorera problemen med minskande biologisk mångfald. Moderaterna anser att mer forskning kring detta behövs och därför bör prioriteras. Det är bra att värdet av ekosystemtjänster tydliggörs. Den strategi Alliansen lanserade gav verktyg för att synliggöra värdet av ekosystemtjänster och deras relevans för olika sektorer och näringar. Att fortsätta arbetet med att värdesätta ekosystemtjänster är viktigt för att tydliggöra betydelsen av en rik biologisk mångfald och för att ekosystemens värde ska bli en integrerad del i samhällsplaneringen. Regeringen beslutade 2012 om ett etappmål om ekosystemtjänster som anger att betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster ska vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt. Det är därför viktigt att regeringen fortsätter den ambitionen, och tar tillvara de förutsättningar som alliansregeringen skapade, och tydligt synliggör och värderar naturens ekosystemtjänster.

Många hagmarker växer idag igen på grund av för få betande djur. Fler betande djur behövs för att behålla hagarna öppna och bevara den biologiska mångfald som finns där. I öppna hagar finns höga biologiska värden som Moderaterna är måna om att bevara, men hagmarkerna rymmer även viktiga kulturhistoriska värden. Vi ser stora behov av att skapa bättre förutsättningar för lantbrukare att ha betande djur i hagar, vilket i grunden handlar om att stärka svenskt jordbruks konkurrenskraft. Ett klokt brukande av skog och mark är viktigt för att gynna den biologiska mångfalden och för att vi ska nå flera av våra nationella miljö kvalitetsmål.

Internationellt samarbete

I de flesta miljöfrågor krävs det att länder samarbetar för att nå bästa effekt, och det gäller även för biologisk mångfald. Sverige har hittills anslutit sig till ett 40-tal internationella konventioner om luftföroreningar, vattenföroreningar, naturvård och biologisk mångfald, nyttjande av levande resurser, avfallshantering, kemikaliehantering och särskilda gränsöverskridande effekter samt miljöinformation. Flera av dessa har redan visat på goda resultat.

Sverige ska fortsatt vara en pådrivande kraft i internationella sammanhang för att belysa allvaret i frågan om biologisk mångfald. Fler länder behöver ta ansvar och agera för att förlusten av biologisk mångfald ska minska och i bästa fall upphöra.

De nordiska regeringarnas samarbete har resulterat i att ett miljöhandlingsprogram antagits samt en strategi för hållbar utveckling som kommer att öka samarbetet mellan olika sektorer. Syftet är att bevara den biologiska mångfalden och värna landskapet och kulturmiljön, att nå en hållbar användning av naturresurserna och att minska föroreningar och utsläpp under kritiska belastningsgränser.

Sverige har undertecknat ett internationellt avtal, en konvention om biologisk mångfald, där vi förbinder oss att vårda vår biologiska mångfald och nyttja den på ett uthålligt sätt, det vill säga så att den inte förstörs eller tar slut. Avtalet innebär bland annat att skogen ska brukas på ett hållbart sätt så att djur och växter som finns i skogslandskapet kan leva kvar där. Jordbruk ska bedrivas på sådant sätt att alla små mikroorganismer och ryggradslösa djur som sköter nedbrytningen i jorden inte försvinner, och att alla andra arter i jordbrukslandskapet överlever. Fisket behöver ske under kontrollerade former så att inte all fisk tar slut. Planering av stadsmiljöer ska ske på ett sådant sätt att det skapar förutsättningar för växter och djur att leva där. Förutom Sverige är det drygt 170 andra länder som också har skrivit under konventionen. Det är nu viktigt att detta också efterlevs av alla länder.

Jonas Jacobsson Gjörtler (M)

Åsa Coenraads (M)

Jesper Skalberg Karlsson (M)

Lars-Arne Staxäng (M)

Sten Bergheden (M)

Gunilla Nordgren (M)

Roland Gustbée (M)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)